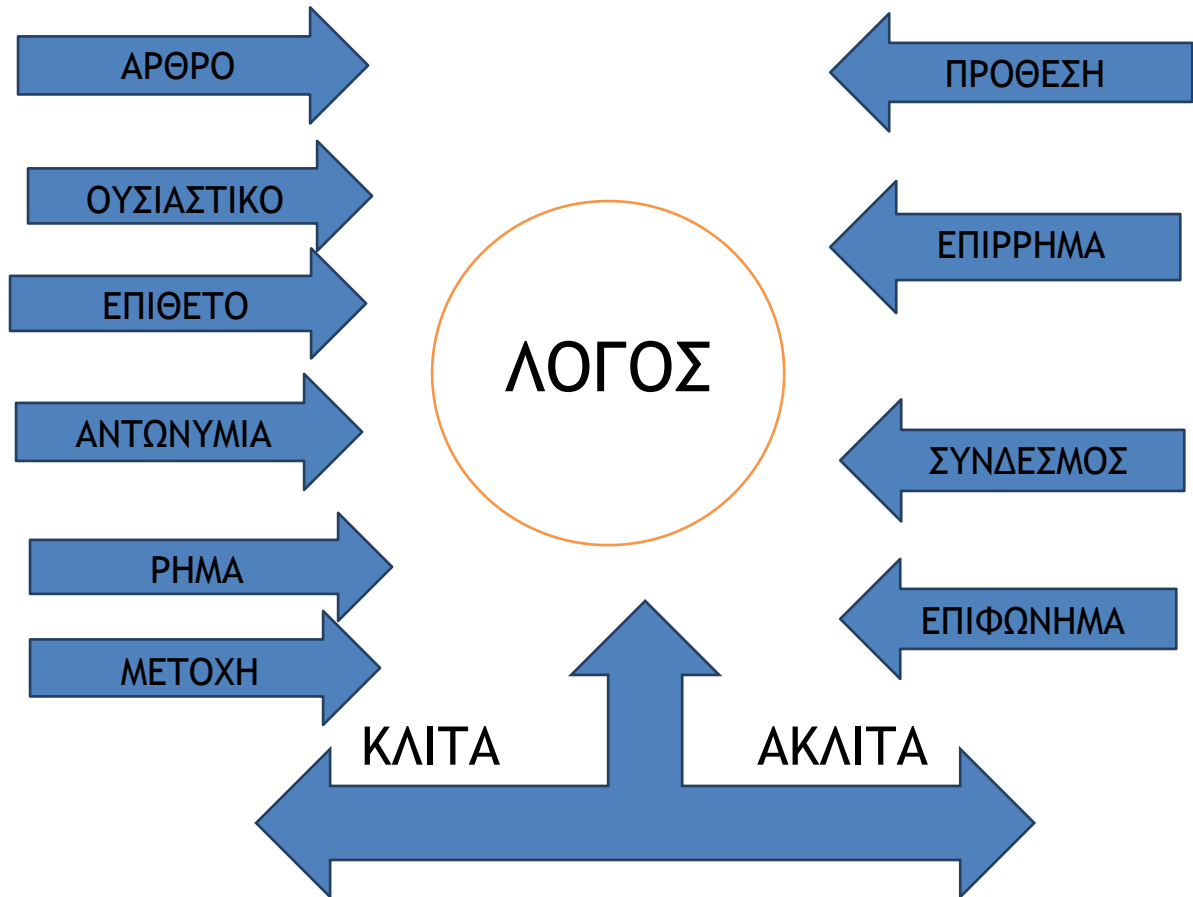

Η ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Κάποτε ήταν ένας γέρος και μια γριά, οι οποίοι ζούσαν
επίρρημα άρθρο σύνδεσμος αντωνυμία ρήμα
ευτυχισμένοι στο όμορφο σπιτάκι τους.
μετοχή επίθετο ουσιαστικό

Κλιτά μέρη του λόγου

Άρθρα είναι οι λέξεις που μπαίνουν μπροστά από ουσιαστικά, επίθετα, αντωνυμίες, μετοχές : το μολύβι, τους γονείς, ο όμορφος

Ουσιαστικά είναι οι λέξεις που φανερώνουν πρόσωπο, ζώο, πράγμα, κατάσταση, ιδιότητα : δάσκαλος, γάτα, γλάστρα, λύπη, εξυπνάδα

Επίθετα είναι οι λέξεις που φανερώνουν ποια ποιότητα ή ιδιότητα έχει το ουσιαστικό (δηλαδή τι λογής είναι): καλή μέρα, ψηλή γυναίκα

Αντωνυμίες είναι οι λέξεις που μπαίνουν αντί για ουσιαστικά ή επίθετα: Εκείνος (δηλαδή ο Γιώργος) ο μαθητής γράφει.

Αυτό το παιδί είναι ζωηρό. Τέτοιο (δηλ. ζωηρό) ήταν πάντα.

Ρήματα είναι οι λέξεις που φανερώνουν πως ένα πρόσωπο, ζώο ή πράγμα ενεργεί ή παθαίνει κάτι ή βρίσκεται σε μια κατάσταση.

Η Ελένη κεντά, η γάτα κοιμάται

Μετοχές είναι οι τύποι του ρήματος, που μοιάζουν με επίθετα. Η ενεργητική μετοχή όμως είναι άκλιτη. Δένοντας-δεμένος-η-ο, ευλογώντας-ευλογημένος-η-ο.

Άκλιτα μέρη του λόγου

Επιρρήματα είναι οι άκλιτες λέξεις, που προσδιορίζουν ένα ρήμα και φανερώνουν τόπο, τρόπο, χρόνο, ποσό.

Έτρεξα πολύ, πετά χαμηλά, ήρθε χθες.

Προθέσεις είναι οι άκλιτες λέξεις, που μπαίνουν μπροστά από τα ονόματα ή τα επιρρήματα, για να φανερώσουν μαζί τους τόπο, χρόνο, αιτία, τρόπο, ποσό. Πήγα με τα πόδια. Αρχίζω από αύριο.

Σύνδεσμοι είναι οι άκλιτες λέξεις, που συνδέουν λέξεις ή προτάσεις. Η Μαρία και η Σοφία. Γράψε ή διάβασε. Έψαξα αρκετά αλλά δεν το βρήκα.

Επιφωνήματα είναι οι άκλιτες λέξεις που φανερώνουν θαυμασμό, πόνο, απορία, δηλ. φανερώνουν συναισθήματα.

Ω! τι όμορφος κήπος! Οχ! Τι έπαθα!

Άσκηση

Σημείωσε στο πιο κάτω κείμενο τα κλιτά (Κ) και τα άκλιτα (Α) μέρη του λόγου:

Ο ασπρομάλλης γέρος σκάλιζε τον κήπο, που είχε γεμίσει με μεγάλα αγριόχορτα κι ως τώρα κανένας δεν είχε βρεθεί να τον βοηθήσει.

- Νιώθω πολύ κουρασμένος. Οχ! Πόσο πονάει η μέση μου όταν σκάβω, είπε παραπονεμένα ο γέρος.
- Ωραία δούλεψες! Μπράβο! είπε η γιαγιά.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΛΦΑΒΗΤΟ

Τα γράμματα της γλώσσας μας κάνουν το αλφάβητο και είναι 24:

Α, α = άλφα

Ν, ν = νι

Β, β = βήτα

Ξ, ξ = ξι

Γ, γ = γάμα

Ο, ο = όμικρον

Δ, δ = δέλτα

Π, π = πι

Ε, ε = έψιλον

Ρ, ρ = ρο

Ζ, ζ = ζήτα

Σ, σ = σίγμα

Η, η = ήτα

Τ, τ = ταυ

Θ, θ = θήτα

Υ, υ = ύψιλον

Ι, ι = γιώτα

Φ, φ = φι

Κ, κ = κάπα

Χ, χ = χι

Λ, λ = λάμδα

Ψ, ψ = ψι

Μ, μ = μι

Ω, ω = ωμέγα

ΑΣΚΗΣΗ

- ❖ Γράψε δυο λέξεις με 4 διαφορετικά γράμματα και δυο λέξεις με 6 διαφορετικά γράμματα;

ΦΩΝΗΕΝΤΑ - ΣΥΜΦΩΝΑ

Τα φωνήεντα είναι 7 και φωνάζουν δυνατά:

α, ε, η, ι, ο, υ, ω

Τα σύμφωνα 17 και μιλούν ψιθυριστά:

**β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ, τ, φ,
χ, ψ**

ΑΣΚΗΣΗ

- ❖ Στις παρακάτω λέξεις κύκλωσε με κόκκινο τα φωνήεντα και με κίτρινο τα σύμφωνα:

Γ ι α γ ι ά

Β ρ ά χ ο ς

Α ε ρ ο π λ ά ν ο

Σ χ ο λ ε ί ο

Π α ι χ ν ί δ ι

ΔΙΨΗΦΑ ΦΩΝΗΕΝΤΑ

Δύο γράμματα μαζί που ακούγονται σαν ένα αποτελούν ένα δίψηφο.

Τα δίψηφα φωνήεντα είναι:

ΑΙ=ε, ΕΙ=ι, ΟΙ=ι, ΟΥ=ου, ΥΙ=ι

ΑΣΚΗΣΗ

❖ Βάλε τις λέξεις στη σωστή ομάδα:

(λουλούδι, σημαία, ειρήνη, οικόπεδο, κουνούπι, κοιτάζω, μαχαίρι, ψυγείο, εικόνα, ανεβαίνω, τοίχος, κουδούνι, θεία, και, ουρά, ανοίγω, χαιρετώ, τραγούδι, κατοικώ, λεωφορείο)

αι	ει	οι	ου

ΔΙΨΗΦΑ ΣΥΜΦΩΝΑ

Τα δίψηφα σύμφωνα είναι δύο σύμφωνα μαζί που τα λέμε με μια φωνή.

Τα δίψηφα σύμφωνα είναι:

μπ, ντ, γκ, γγ, τσ, τζ

ΑΣΚΗΣΗ

❖ Γράψε από τρεις λέξεις που έχουν:

μπ	ντ	γκ	γγ	τσ	τζ

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΙ

Τα γράμματα α, υ και ε, υ σχηματίζουν τους συνδυασμούς αυ, ευ οι οποίοι άλλοτε προφέρονται αβ, εβ και άλλοτε αφ, εφ.

Προφέρονται αβ και εβ πριν από φωνήεν ή τα σύμφωνα β, γ, δ, ζ, λ, μ, ν, ρ.

Προφέρονται αφ και εφ πριν από τα σύμφωνα θ, κ, π, σ, τ, φ, χ.

ΑΣΚΗΣΗ

❖ Γράψε τις παρακάτω λέξεις στην σωστή θέση:

(σαύρα, αυτιά, Εύη, ευτυχώς, αυλάκι, φεύγω, πεύκο, ναύτης, αυτή, μαζεύω, ευχαριστώ, αυγούλα, ψαρεύω, αυγό, αυτόματος, λευκός, φυτεύω, αυλή, ελεύθερος, ταυτότητα)

αυ (αβ)	αυ (αφ)	ευ (εβ)	ευ (εφ)

--	--	--	--

ΔΙΦΘΟΓΓΟΙ

Δίφθογγοι λέγονται δύο φωνήεντα που προφέρονται σε μια συλλαβή.

Οι δίφθογγοι είναι: **άη, αί (ή αιΐ)**

όη, όι (ή οϊ)

Όταν τονίζονται, ο τόνος μπαίνει στο πρώτο φωνήεν:

Βόηθα, νεράιδα

ΑΣΚΗΣΗ

❖ Υπογράμμισε τους διφθόγγους στις παρακάτω λέξεις:

**Κελαηδούν, καημένος, μαϊμού, κορόιδο,
οικογένεια, αϊτός, παίζω, ανόητος, βοηθώ,
ρόιδο.**

ΣΥΛΛΑΒΕΣ

Οι λέξεις χωρίζονται σε μικρά κομματάκια, που λέγονται συλλαβές.

Μονοσύλλαβες είναι οι λέξεις που έχουν μία συλλαβή.

Φως

Δισύλλαβες είναι οι λέξεις που έχουν δύο συλλαβές.

Παί-ζω

Τρισύλλαβες είναι οι λέξεις που έχουν τρεις συλλαβές.

Πα-τέ-ρας

Πολυσύλλαβες είναι οι λέξεις που έχουν πάνω από τρεις συλλαβές.

Πα-ρά-θυ-ρο

ΑΣΚΗΣΗ

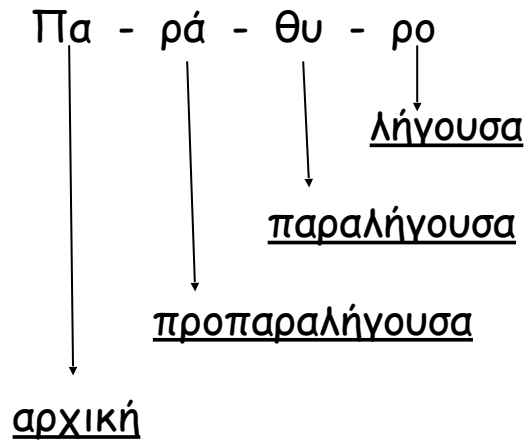
❖ Βάλε τις παρακάτω λέξεις στη στήλη που ταιριάζουν:

(κλουβί, μουσική, το, λουλούδι, χαμόγελο, φίλος, και, ειρήνη, αυτοκίνητο, παπαρούνα, παιδί)

μονοσύλλαβε ς	δισύλλαβες	τρिसύλλαβες	πολυσύλλαβε ς

--	--	--	--

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΥΛΛΑΒΩΝ

ΑΣΚΗΣΗ

- ❖ Χώρισε τις λέξεις σε συλλαβές και υπογράμμισε τη λήγουσα:

Ποτήρι =

Δημοτικό =

Είμαι =

Πηγαίνω =

Άγκυρα =

Χωριό =

Συλλαβή =

Μπαμπάς =

ΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΣ

Πολλές φορές πρέπει να χωρίσουμε μια λέξη στα δύο (π.χ. όταν πρέπει να αλλάξουμε γραμμή). Τότε δεν πρέπει να τη χωρίσουμε όπου τύχει, αλλά εκεί που τελειώνει μια συλλαβή.

Πρέπει λοιπόν να ξέρουμε πώς χωρίζονται οι λέξεις σε συλλαβές.

Το χώρισμα μιας λέξης σε συλλαβές λέγεται **συλλαβισμός** π.χ. πα - ρα - κα - λώ.

ΠΡΟΣΕΞΕ:

- ❖ Ένα σύμφωνο ανάμεσα σε δύο φωνήεντα συλλαβίζεται (πάει) με το δεύτερο φωνήεν.

έ - χω, νε - ρό

- ❖ Τα δύο όμοια σύμφωνα πάντα χωρίζονται.

θάρ - ρος, θα - λασ - σα

- ❖ Δύο σύμφωνα ανάμεσα σε δύο φωνήεντα συλλαβίζονται με το δεύτερο φωνήεν, όταν αρχίζει από αυτά τα σύμφωνα ελληνική λέξη.

Κο - φτε - ρός (φτερό), λά - σπη (σπίθα)

ΟΜΩΣ:

Όταν δεν αρχίζει από αυτά ελληνική λέξη χωρίζονται και το πρώτο σύμφωνο πάει με το προηγούμενο φωνήεν, ενώ το δεύτερο με το επόμενο.

έρ - χο - μαι, δάφ - νη, τάγ - μα

- ❖ Τα δίψηφα σύμφωνα, τα δίψηφα φωνήεντα, οι δίφθογγοι και οι συνδυασμοί στο συλλαβισμό δεν χωρίζονται.

α - μπέ - λι, αί - μα, νε - ράι - δα, του - φε - κιά, ναύ - τες

ΑΣΚΗΣΗ

- ❖ Συλλάβισε τις λέξεις:

❖ Άγκυρα -

❖ Χωριό -

❖ Πολλά -

❖ Σαύρα -

❖ Πεύκο -

❖ Αίθουσα -

❖ Αηδόνι -

❖ Κόλλα -

❖ Συλλαβή -

❖ Μπαμπάς -

❖ Φυλλωσιά -

❖ Αμπέλι -

❖ Τζάμι -

ΚΥΡΙΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

- Ονόματα ανθρώπων: Ελένη, Γιώργος
- Ονόματα ζώων: Αζόρ
- Ονόματα μηνών, ημερών: Ιούλιος, Κυριακή
- Ονόματα πόλεων, χωριών: Τρίκαλα, Νεοχώρι
- Ονόματα θαλασσών, ποταμών, λιμνών: Αιγαίο, Πηνειός, Βεγορίτιδα
- Ονόματα βουνών: Ταΰγετος
- Ονόματα γιορτών: Χριστούγεννα, Πάσχα

Στα κύρια ονόματα το πρώτο γράμμα γράφεται με κεφαλαίο!

ΑΣΚΗΣΗ

- ❖ Γράψε τρία κύρια ονόματα σε κάθε κατηγορία:
- ❖ Χώρες:.....
- ❖ Πόλεις:.....
- ❖ Χωριά:.....
- ❖ Βουνά:.....
- ❖ Μήνες:.....
- ❖ Μέρες:.....
- ❖ Ποτάμια:.....

❖ Θάλασσες:.....

❖ Ονόματα:.....

ΠΑΘΗ ΦΩΝΗΕΝΤΩΝ

Έκθλιψη

Του ουρανού - τ' ουρανού

Αφαίρεση

Μου έδωσε - μου 'δωσε

Αποκοπή

Από το σπίτι - απ' το σπίτι

Το και, όταν παθαίνει έκθλιψη γράφεται κι:

Και όμως - κι όμως

Το σημαδάκι που μπαίνει στο φωνήεν που χάθηκε λέγεται απόστροφος (').

ΑΣΚΗΣΗ

❖ Συμπλήρωσε όπως στα παραδείγματα:

Του ουρανού - τ' ουρανού

Το άλλο -

Από όλους -

Που είναι -

Μου έφερε -

Μου έδωσε -

Και οι γιατροί -

Και αυτός -

Και εσένα -

Από το παράθυρο -

Από το τηλέφωνο -

Από τη θέση σου -

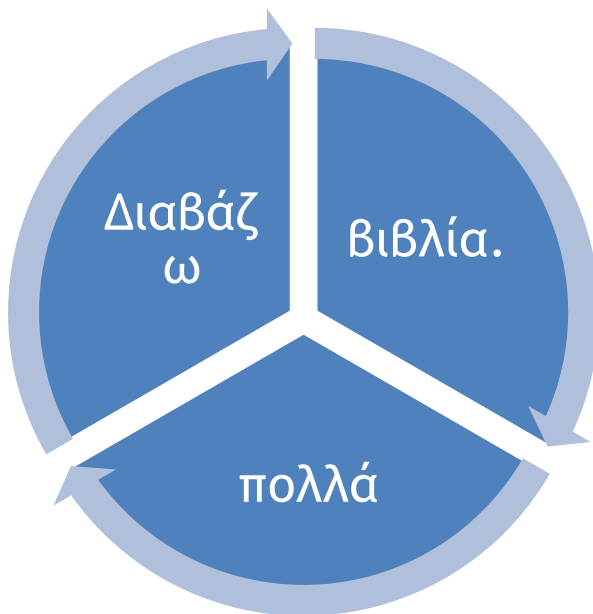
Η ΠΡΟΤΑΣΗ

Πρόταση είναι το όνομά μου κι είμαι μια κουβέντα μόνο,
από κεφαλαίο αρχίζω, σε τελεία τελειώνω.

Κάθε πρόταση έχει ένα απλό νόημα.

ΑΣΚΗΣΗ

❖ Φτιάξε προτάσεις με τις μπερδεμένες λέξεις:

.....

.....

.....

.....

Τα άρθρα

Άρθρα είναι οι μικρές λέξεις **ο, η, το, ένας, μία, ένα** που μπαίνουν μπροστά από τα ουσιαστικά.

Οριστικά άρθρα είναι τα άρθρα **ο, η, το,** που μας μιλούν για κάτι ορισμένο. **Ο** μαθητής γράφει.

Αόριστα άρθρα είναι τα άρθρα **ένας, μία, ένα,** που μας μιλούν για κάτι που δεν ξέρουμε (αόριστο). **Ένας** μαθητής γράφει.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- ❖ Υπογράμμισε τα άρθρα (οριστικά και αόριστα) στις παρακάτω προτάσεις:

Έρθε ο χειμώνας. Ο αέρας, η βροχή και το χιόνι μας επισκέπτονται συχνά. Η παγωνιά και το κρύο μας βασανίζουν. Ένας λύκος πεινά. Μια αλεπού σκοτώθηκε. Ένα πουλάκι πάγωσε.

- ❖ Ξαναγράψε τις προτάσεις, αλλά με το αόριστο άρθρο:

Ο ψαράς ψαρεύει. _ Ένας ψαράς ψαρεύει.

Η φωνή ακούγεται. -

Το αυτοκίνητο περνά. -

Το παιδί παίζει. -

Ο άνθρωπος τρέχει. -

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Οι λέξεις που μας φανερώνουν πρόσωπα, ζώα, φυτά
πράγματα λέγονται ουσιαστικά.

ο πατέρας, η γιαγιά

ο σκύλος, το άλογο

η πατάτα, το δέντρο

το θρανίο, η τσάντα

ΑΣΚΗΣΗ

❖ Γράψε τις λέξεις στη στήλη που πρέπει:

(Μάρθα, κιθάρα, χορδές, εργάτες, πρόβατο, αρνάκι,
λεμονιά, πόρτα, έλατο, ορχιδέα, δασκάλα, ελέφαντας,
τσάντα)

πρόσωπα	ζώα	φυτά	πράγματα

ΑΡΣΕΝΙΚΑ - ΘΗΛΥΚΑ - ΟΥΔΕΤΕΡΑ

Οι λέξεις που παίρνουν μπροστά το άρθρο ο λέγονται αρσενικά: ο πιλότος.

Οι λέξεις που παίρνουν μπροστά το άρθρο η λέγονται θηλυκά: η θεία.

Οι λέξεις που παίρνουν μπροστά το άρθρο το λέγονται ουδέτερα: το μωρό.

ΑΣΚΗΣΗ

- ❖ Γράψε τα ουσιαστικά στη σωστή στήλη: ο Θάνος, η Μαίρη, το πάτωμα, η έδρα, το παράθυρο, η τάξη, ο πίνακας, το τζάμι, ο δάσκαλος, η γυναίκα, ο μαθητής, το ταβάνι, ο χάρτης, το παγωτό, η κιμωλία.

αρσενικά	θηλυκά	ουδέτερα

ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ

Στη γραμματική της γλώσσας μας υπάρχουν δύο αριθμοί:

➤ Ο ΕΝΙΚΟΣ όταν μιλάμε για ένα πράγμα:

Ο μανάβης

Η ιδέα

Το παιδί

➤ Ο ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ όταν μιλάμε για πολλά πράγματα:

Οι μανάβηδες

Οι ιδέες

Τα παιδιά

ΑΣΚΗΣΗ

❖ Χώρισε τις λέξεις ανάλογα με τον αριθμό στον οποίο βρίσκονται:

Οι νεράιδες, η νύχτα, ο ταξιτζής, τα κύπελλα, η ζέστη, οι τριανταφυλλιές, οι εχθροί, ο κάμπος.

Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός

ΚΛΙΣΗ ΑΡΣΕΝΙΚΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Όλα τα ουσιαστικά κλίνονται.

Τα αρσενικά ουσιαστικά κλίνονται έτσι:

1. Αρσενικά σε - ος

Πτώσεις	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	ο κήπος	οι κήποι
Γενική	του κήπου	των κήπων
Αιτιατική	τον κήπο	τους κήπους
Κλητική	- κήπε	- κήποι

2. Αρσενικά σε - ας

Πτώσεις	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	ο ταμίας	οι ταμίες
Γενική	του ταμία	των ταμιών
Αιτιατική	τον ταμία	τους ταμίες
Κλητική	- ταμία	- ταμίες

3. Αρσενικά σε - ης

Πτώσεις	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	ο μαθητής	οι μαθητές
Γενική	του μαθητή	των μαθητών
Αιτιατική	τον μαθητή	τους μαθητές
Κλητική	- μαθητή	- μαθητές

ΚΛΙΣΗ ΘΗΛΥΚΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Υπάρχουν τέσσερις κατηγορίες θηλυκών ουσιαστικών:

- ❖ Θηλυκά ουσιαστικά με κατάληξη - α : μητέρα, ελπίδα
- ❖ Θηλυκά ουσιαστικά με κατάληξη - η : αγάπη, ζέστη
- ❖ Θηλυκά ουσιαστικά με κατάληξη - ω : Αργυρώ
- ❖ Θηλυκά ουσιαστικά με κατάληξη - ου : μαϊμού, αλεπού

Κλίνονται έτσι:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ον.	η	δουλειά	γραμμή	Δέσπω	αλεπού
Γεν.	της	δουλειάς	γραμμής	Δέσπως	αλεπούς
Αιτ.	τη(ν)	δουλειά	γραμμή	Δέσπω	αλεπού
Κλ.	-	δουλειά	γραμμή	Δέσπω	αλεπού

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ον.	οι	δουλειές	γραμμές	Δεν	αλεπούδες
Γεν.	των	δουλειών	γραμμών	έχει	αλεπούδων
Αιτ.	τις	δουλειές	γραμμές	πληθυντικό	αλεπούδες
Κλ.	-	δουλειές	γραμμές	αριθμό	αλεπούδες

Στο άρθρο την παραμένει το (ν), όταν η επόμενη λέξη αρχίζει από:

1. Φωνήεν: α, ε, η, ι, ο, υ, ω
2. Σύμφωνο: κ, π, τ, ξ, ψ
3. Δίψηφα σύμφωνα: μπ, ντ, γκ, τσ, τζ

ΚΛΙΣΗ ΟΥΔΕΤΕΡΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Οι σπουδαιότερες κατηγορίες των ουδέτερων ουσιαστικών είναι τρεις:

- ❖ Ουδέτερα με κατάληξη - ο: το βουνό, το πρόσωπο
- ❖ Ουδέτερα με κατάληξη - ι: το παιδί, το χιόνι
- ❖ Ουδέτερα με κατάληξη - ος: το δάσος, το λάθος

Κλίνονται όπως παρακάτω:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομαστική	το	βουνό	παιδί	δάσος
Γενική	του	βουνού	παιδιού	δάσους
Αιτιατική	το	βουνό	παιδί	δάσος
Κλητική	---	βουνό	παιδί	δάσος

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Ονομαστική	τα	βουνά	παιδιά	δάση
Γενική	των	βουνών	παιδιών	δασών
Αιτιατική	τα	βουνά	παιδιά	δάση
Κλητική	-----	βουνά	παιδιά	δάση

- Μην ξεχνάς πως όλα τα ουδέτερα που τελειώνουν σε -ι γράφονται με γιώτα (ι): παιδί, χαρτί, παιχνίδι.
- Εξαιρούνται: το βράδυ, το δάκρυ, το στάχυ, το δίχτυ, το δόρυ, το οξύ.

ΕΠΙΘΕΤΑ

Επίθετα λέγονται οι λέξεις που φανερώνουν πώς είναι το ουσιαστικό.

Το φαγητό είναι αλμυρό.

Τα επίθετα έχουν τρία γένη: αρσενικό, θηλυκό, ουδέτερο.

Ο αλμυρός, η αλμυρή, το αλμυρό.

Τα επίθετα πάνε μαζί με τα ουσιαστικά και συμφωνούν μ αυτά στο γένος, στον αριθμό και την πτώση.

Η γαλάζια σημαία, τα καλά παιδιά

ΑΣΚΗΣΗ

❖ Γράψε δίπλα στο ουσιαστικό το επίθετο που ταιριάζει:

..... Θάλασσα

..... δαχτυλίδι

..... καιρός

..... σταφύλια

..... ήλιος

(βροχερός, λαμπερός, γαλάζια, χρυσό, γλυκά)

ΡΗΜΑΤΑ

Ρήματα λέγονται οι λέξεις που φανερώνουν τι κάνει, τι παθαίνει κάποιος ή βρίσκεται σε μια κατάσταση.

Εγώ φεύγω.

Εσύ κοιμάσαι.

Αυτός αρρώστησε.

Τα ρήματα έχουν δύο φωνές: την ενεργητική και την παθητική.

 Όσα ρήματα τελειώνουν σε -ω ανήκουν στην ενεργητική φωνή: εγώ αγαπώ.

 Όσα ρήματα τελειώνουν σε -μαι ανήκουν στην παθητική φωνή: εγώ λούζομαι.

 Τα ρήματα έχουν δύο αριθμούς:

Ενικός αριθμός: εγώ παίζω

εσύ παίζεις

αυτός παίζει

Πληθυντικός αριθμός: εμείς παίζουμε

εσείς παίζετε

αυτοί παίζουν

Έχουν και τρία πρόσωπα: το α'(πρώτο), το β'(δεύτερο), και το γ'(τρίτο).

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός
α' πρόσωπο	εγώ	εμείς
β' πρόσωπο	εσύ	εσείς
γ' πρόσωπο	αυτός, -ή, ό	αυτοί, -ές, -ά

ΑΣΚΗΣΗ

❖ Υπογράμμισε τα ρήματα στις παρακάτω προτάσεις με κόκκινο:

- Όταν μεγαλώσω, θα γίνω αστροναύτης.
- Η γιαγιά ζυμώνει ψωμί και το ψήνει στο φούρνο.
- Όταν είμαι στενοχωρημένος, ζωγραφίζω.
- Ο μπαμπάς κουρεύεται κάθε μήνα.
- Ονειρεύομαι πως πετάω ψηλά στον ουρανό.

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

Επιρρήματα λέγονται οι άκλιτες λέξεις που συνοδεύουν τα ρήματα και φανερώνουν τόπο, τρόπο, χρόνο, ποσό, βεβαίωση και άρνηση.

1. **Τοπικά**: φανερώνουν τόπο και απαντούν στην ερώτηση **πού**; Πλάι, απέναντι, αλλού, αριστερά, εδώ, εκεί, πάνω, κάτω, έξω, πίσω, ψηλά
2. **Χρονικά**: φανερώνουν χρόνο και απαντούν στην ερώτηση **πότε**; Απόψε, έπειτα, νωρίς, σήμερα, αύριο, τώρα, φέτος, ποτέ, κάπου κάπου, χτες
3. **Τροπικά**: φανερώνουν τρόπο και απαντούν στην ερώτηση **πώς**; Αργά, γρήγορα, ωραία, ευχάριστα, όπως, έτσι, αλλιώς, μαζί, ήσυχα, καλά
4. **Ποσοτικά**: φανερώνουν ποσό και απαντούν στην ερώτηση **πόσο**; Πολύ, αρκετά, λίγο, πιο, κάμποσο, όσο, περισσότερο
5. **Βεβαιωτικά**: φανερώνουν επιβεβαίωση : ναι, μάλιστα, βέβαια, σωστά
6. **Αρνητικά**: φανερώνουν άρνηση : όχι, δε(ν), μη(ν), όχι βέβαια

Άσκηση

Χώρισε τα επιρρήματα σε κατηγορίες:

- Ύστερα, κάτω, καθόλου, μετά, έπειτα, έτσι, πάνω, αλλιώς, διαφορετικά, εκεί, ωραία, δεξιά, αύριο, χθες, ανατολικά,

κοντά, πολύ, άσχημα, βόρεια, πέρα, αργότερα, μακριά,
αρκετά, πριν, λίγο, βιαστικά, μεθαύριο, λαίμαργα

Τοπικά:

.....

Τροπικά:

.....

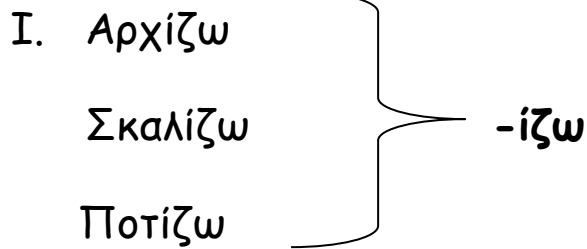
Χρονικά:

.....

Ποσοτικά:

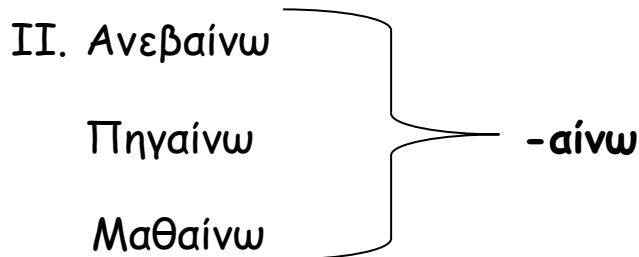
.....

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ ΡΗΜΑΤΩΝ

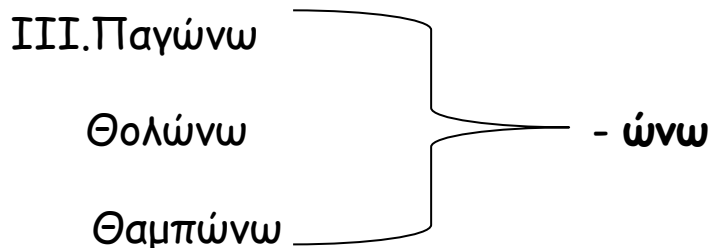
Η κατάληξη -ίζω γράφεται με γιώτα (-ι-).

Εξαιρούνται : δακρύζω, πήζω, δανείζω, κελαρύζω, αθροίζω.

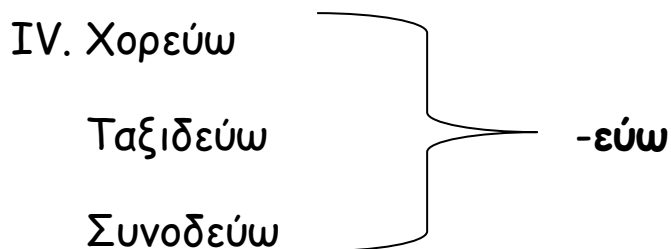

Η κατάληξη -αίνω γράφεται με άλφα γιώτα (-αι-).

Εξαιρούνται: μένω, δένω, πλένω.

Η κατάληξη -ώνω γράφεται με ωμέγα (-ω-).

Η κατάληξη -εύω γράφεται - ευ -.Εξαιρείται : κλέβω.

ΚΛΙΣΗ ΡΗΜΑΤΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ
εγώ λούζω	έλουζα	έλουσα
εσύ λούζεις	έλουζες	έλουσες
αυτός-ή-ό λούζει	έλουζε	έλουσε
εμείς λούζουμε	λούζαμε	λούσαμε
εσείς λούζετε	λούζατε	λούσατε
αυτοί-ές-ά λούζουν	έλουζαν	έλουσαν

ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ
εγώ θα λούζω	θα λούσω	έχω λούσει
εσύ θα λούζεις	θα λούσεις	έχεις λούσει
αυτός-ή-ό θα λούζει	θα λούσει	έχει λούσει
εμείς θα λούζουμε	θα λούσουμε	έχουμε λούσει
εσείς θα λούζετε	θα λούσετε	έχετε λούσει
αυτοί-ές-ά θα λούζουν	θα λούσουν	έχουν λούσει

ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
εγώ είχα λούσει	θα έχω λούσει
εσύ είχες λούσει	θα έχεις λούσει
αυτός-ή-ό είχε λούσει	θα έχει λούσει
εμείς είχαμε λούσει	θα έχουμε λούσει
εσείς είχατε λούσει	θα έχετε λούσει
αυτοί-ές-ά είχαν λούσει	θα έχουν λούσει

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ
εγώ λούζομαι	λουζόμουν	λούστηκα
εσύ λούζεσαι	λουζόσουν	λούστηκες
αυτός-ή-ό λούζεται	λουζόταν	λούστηκε
εμείς λουζόμαστε	λουζόμαστε	λουστήκαμε
εσείς λούζεστε	λουζόσαστε	λουστήκατε
αυτοί-ές-ά λούζονται	λουζόνταν	λούστηκαν

ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ
εγώ είχα λουστεί	θα έχω λουστεί
εσύ είχες λουστεί	θα έχεις λουστεί
αυτός-ή-ό είχε λουστεί	θα έχει λουστεί
εμείς είχαμε λουστεί	θα έχουμε λουστεί
εσείς είχατε λουστεί	θα έχετε λουστεί
αυτοί-ές-ά είχαν λουστεί	θα έχουν λουστεί